

मित्राणि द्रष्टुकामेन पुत्राणाञ्च बलाबलं । अशोच्याः कुरवो राजन् येषां त्वमनुशासिता ।

मन्त्री च विदुरो धीमान् सर्वशास्त्रविशारदः । त्वयि धर्मोऽर्जुने धैर्यं भीमसेने पराक्रमः ।

शुद्धा च गुरुशुश्रूषा यमयोः पुरुषाग्र्ययोः । अजातशत्रो भद्रं ते खाण्डवप्रस्थमाविश ।

भ्रातृभिस्तेऽस्तु सौभ्रात्रं धर्मं ते धीयतां मनः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्तो भरतश्रेष्ठो धर्मराजो युधिष्ठिरः । कृत्वाय्यसमयं सर्वं प्रतस्थे भ्रातृभिः सह । १४५

ते रथान् मेघसङ्काशानारुह्य सह कृष्णया । प्रययुर्हृष्टमनस इन्द्रप्रस्थं पुरोत्तमं ।

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि द्यूतपर्वणि खाण्डवप्रस्थप्रस्थाने एकसप्ततितमोऽध्यायः । ७१ । समाप्त द्यूतपर्व ॥ ६८ ॥

॥ अथानुद्यूतपर्व ॥ ६ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ अनुज्ञातांस्तान् विदित्वा सरत्नधनसञ्चयान् । पाण्डवान् धार्तराष्ट्राणां कथमासीन्नस्तदा ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अनुज्ञातांस्तान् विदित्वा धृतराष्ट्रेण धीमता । राजन् दुःशासनः क्षिप्रं जगाम भ्रातरं प्रति ।

दुर्योधनं समासाद्य सामात्यं भरतर्षभ । दुःखार्त्तो भरतश्रेष्ठ इदं वचनमब्रवीत् ।

॥ दुःशासन उवाच ॥ दुःखेनैतत् समानीतं स्वविरो नाशयत्यसौ । शत्रुसादगमयद्वयं तदुद्यध्वं महारथाः । १४६

अथ दुर्योधनः कर्णः शकुनिश्चापि सौबलः । मिथः सङ्गम्य सहिताः पाण्डवान् प्रति मानिनः ।

वैचित्रवीर्यं राजानं धृतराष्ट्रं मनीषिणं । अभिगम्य त्वरायुक्ताः सत्त्वं वचनमब्रुवन् ।

॥ दुर्योधन उवाच ॥ न त्वेयदं श्रुतं राजन् यज्जगाद बृहस्पतिः । शक्रस्य नीतिं प्रवदन् विद्वान् देवपुरोहितः ।

सर्वोपायैर्निहन्तव्याः शत्रवः शत्रुसूदन । पुरा युद्धाद्वलादापि प्रकुर्वन्ति तवाहितं ।

ते वयं पाण्डवधनैः सर्वान् संपूज्य पार्थिवान् । यदि तान् योधयिष्यामः किं वै नः परिहास्यति । १४७

अहीनाशीविषान् क्रुद्धान्नाशाय समुपस्थितान् । कृत्वा कण्ठे च पृष्ठे च कः समुत्सृष्टुमर्हति ।

आत्तशस्त्रा रथगताः कुपितास्तात पाण्डवाः । निःशेषं वः करिष्यन्ति क्रुद्धा आशीविषा इव ।

सन्नद्धो ह्यर्जुनो याति विधृत्य परमेषुधी । गाण्डीवं मुञ्जरादत्ते निश्वसंश्च निरीक्षते ।

गदां गुर्वीं समुद्यम्य त्वरितश्च वृकोदरः । स्वरथं योजयित्वाऽऽ निर्यात इति नः श्रुतं ।

नकुलः खड्गमादाय चर्म चाण्डौ चन्द्रवत् । सहदेवश्च राजा च चक्रुराकारमिज्जितैः । १४८

ते त्वास्थाय रथान् सर्वे बद्धशस्त्रपरिच्छदान् । अभिघ्नन्ता हयान्वाजन् सेनायोगाय निर्ययुः ।

न चंस्यन्ते तथाऽस्माभिर्जातु विप्रकृता हि ते । द्रौपद्याश्च परिक्षेपं कस्तेषां चन्तुमर्हति ।

पुनर्दिव्याम भद्रन्ते वनवासाय पाण्डवैः । एवमेतान् वशे कर्तुं शक्यामः पुरुषर्षभ ।

ते वा द्वादश वर्षाणि वयं वा द्यूतनिर्जिताः । प्रविशेम महारथमजिनैः प्रतिवासिताः ।

त्रयोदशं सजनेन अज्ञाताः प्रतिवत्सरं । ज्ञाताश्च पुनरन्यानि वने वर्षाणि द्वादश । १४९

निवसेम वयं ते वा तथा द्यूतं प्रवर्त्ततां । अद्यानुष्ठा पुनर्द्यूतमिदं कुर्वन्तु पाण्डवाः ।

एतत् कृत्यतमं राजन्नस्माकं भरतर्षभ । अयं हि शकुनिर्वेद सविद्यामक्षसम्पदं ।